

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 320/06-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefan Ogurčáka na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2006 prerokoval prijatú sťažnosť PhMr. E. P., B., zastúpeného advokátkou JUDr. A. G., T., vo veci porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 3 Cob 63/2006 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3 Cob 63/2006-60 zo 7. júna 2006 p o r u š i l základné právo PhMr. E. P., B., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 63/2006-60 zo 7. júna 2006 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je p o v i n n ý zaplatiť PhMr. E. P., B., trovy právneho zastúpenia v sume 9 103,50 Sk Sk (slovom deväťtisícstotri slovenských korún a päťdesiat

halierov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. A. G., T., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 320/06-10 zo 17. októbra 2006 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť PhMr. E. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. G., T., vo veci porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Cob 63/2006.

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľ v podaní z 21. novembra 2006, ako aj krajský súd vo vyjadrení zo 7. novembra 2006 vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu sťažnosti, z písomných vyjadrení a listinných dôkazov.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob 63/2006-60 zo 7. júna 2006 s tým, aby bol zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie, a uložil krajskému súdu nahradiť trovy jeho právneho zastúpenia vo výške 9 103,50 Sk.

Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ požadoval od žalovaného zaplatenie istiny 282 753,47 Sk z dôvodu kapitalizovaného poplatku z omeškania, pričom suma vychádzala zo sadzby poplatku z omeškania vo výške 0,1 % denne za každý deň omeškania s úhradou faktúr vyúčtovaných žalovanému sťažovateľom za vydané lieky a zdravotnícke

pomôcky pre poistencov žalovaného. Pri uplatnení nároku vychádzal sťažovateľ z ustanovenia § 38 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“), podľa ktorého bol poplatok z omeškania za každý deň omeškania 0,1 %. Žalovaný namietal, že k omeškaniu s platbami za faktúry došlo až po 1. júni 2003, keď už platilo novelizované ustanovenie § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení, podľa ktorého bol poplatok z omeškania už iba vo výške 0,01 % denne. Sťažovateľ s právnym názorom žalovaného nesúhlasil a poukázal na nález ústavného súdu zo 17. mája 2004, ktorý bol uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka zákonov“) pod č. 396/2004, s tým, že uvedeným nálezom bol vyslovený nesúlad § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení v novelizovanom znení s čl. 20 ods. 1 druhou vetou v spojení s čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy. Ústavný súd teda vyslovil nesúlad novelizovaného ustanovenia účinného od 1. júna 2003, ktorým sa výška poplatku z omeškania znížila z 0,1 % denne na 0,01 % denne. V dôsledku nálezu ústavného súdu stratilo novelizované ustanovenie § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení účinnosť dňom 15. júla 2004, keď bol nález uverejnený v Zbierke zákonov. To znamená, že už v čase podania žaloby sťažovateľom 1. februára 2005 nebolo toto ustanovenie účinné a v čase vynesenia rozsudku krajského súdu nebolo už ani platné. Krajský súd však vo svojom rozsudku vychádzal napriek tomu z neústavnej právnej normy a zaujal stanovisko, podľa ktorého sťažovateľovi za omeškanie žalovaného s platením faktúr po 1. júni 2003 priznal poplatok z omeškania iba v dennej výške 0,01 %.

Podľa názoru sťažovateľa rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu tým, že krajský súd rozhodol vo veci podľa takej právnej normy, o ktorej ústavný súd už vyslovil, že nie je v súlade s ústavou, pričom rozsudok krajského súdu bol vydaný v čase, keď už aplikovaná právna norma stratila tak platnosť ako aj účinnosť. Rozsudok krajského súdu bol sťažovateľovi doručený 11. júla 2006.

Z vyjadrenia podpredsedu krajského súdu zo 7. novembra 2006 doručeného ústavnému súdu 13. novembra 2006 vyplýva, že podpredseda krajského súdu postúpil sťažnosť na vyjadrenie predsedníčke senátu, ktorý vo veci rozhodoval. Predsedníčka senátu sa vyjadrila listom zo 6. novembra 2006 v tomto znení: „*V predmetnej veci rozhodnutie senátu 3 Cob Krajského súdu v Bratislave vychádzalo z neprípustnosti retroaktivity Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL-ÚS 38/2003-89 zo dňa 17. 05. 2004, uverejneného v Zbierke zákonov SR dňa 15. 07. 2004. Právny názor v ňom aplikovaný bol totožný s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 24/2006-9 zo dňa 11. 01. 2006.*“

Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľa z 21. novembra 2006 doručenej ústavnému súdu 24. novembra 2006 vyplýva, že so stanoviskom predsedníčky senátu krajského súdu nesúhlasí. Vzhľadom na čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý proklamuje právny štát, ako aj na judikatúru ústavného súdu princíp právnej istoty spočíva v dôvere v účinný a platný právny predpis. V čase vynesenia rozsudku krajského súdu nebolo ustanovenie § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení ani účinné, ani platné.

Keďže v konaní mohli byť dotknuté aj práva, resp. oprávnené záujmy žalovaného, doručil ústavný súd žalovanému podanú sťažnosť, uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 320/06-10 zo 17. októbra 2006, vyjadrenie podpredsedu krajského súdu, ako aj repliku právnej zástupkyne sťažovateľa s tým, že má právo sa vo veci vyjadriť. Žalovaný právo vyjadriť sa vo veci nevyužil.

II.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 3 Cob 63/2006-60 zo 7. júna 2006 vyplýva, že ním bol sčasti zmenený rozsudok Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 Cb 75/05-34 z 10. januára 2006 tak, že žalovaný bol zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi 28 274,54 Sk. Vo zvyšku bol rozsudok okresného súdu potvrdený, pričom žalovanému nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Rozsudkom okresného súdu č. k. 24 Cb 75/05-34 z 10. januára 2006 bol žalovaný zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi

72 216,61 Sk a vo zvyšnej časti bola žaloba zamietnutá. Podľa právneho názoru krajského súdu v období od 1. júna 2003, keď nadobudlo účinnosť novelizované znenie § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení znižujúce denný poplatok z omeškania z 0,1 % na 0,01 %, do 15. júla 2004, keď bol v Zbierke zákonov uverejnený nález ústavného súdu, bolo treba aplikovať novelizované znenie citovaného ustanovenia, podľa ktorého bol denný poplatok z omeškania 0,01 %. Naproti tomu po 15. júli 2004 bolo potrebné vychádzať z pôvodného znenia citovaného ustanovenia, teda z denného poplatku z omeškania vo výške 0,1 %. Je to tak preto, že nález ústavného súdu pôsobí do budúcnosti, pretože pri inom výklade by išlo o nedovolenú retroaktivitu a o rozpor so zásadami právneho štátu. Krajský súd preto v danej veci priznal za obdobie platnosti a účinnosti novelizovaného ustanovenia poplatok z omeškania iba v dennej výške 0,01%.

Z nálezú ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 38/03 zo 17. mája 2004 vyplýva, že ústavný súd okrem iného vyslovil aj nesúlad ustanovenia § 38 ods. 4 zákona o zdravotnom poistení s čl. 20 ods. 1 druhou vetou v spojení s čl. 13 ods. 3 a 4 ústavy. Nález bol uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 396/04 Z. z. dňa 15. júla 2004.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obdo 9/2006 z 20. apríla 2006 vyplýva, že najvyšší súd v dovolacom konaní zrušil rozsudok odvolacieho súdu vo veci žaloby o 643 878,16 Sk a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Žalobca uplatňoval v konaní zaplatenie poplatku z omeškania vo výške 0,1 % denne za dodané lieky a zdravotnícke pomôcky. Rozsudkom súdu prvého stupňa bolo žalobe vyhovené, ale odvolací súd rozsudok zmenil a vyslovil názor, že sa malo vychádzať z poplatku z omeškania vo výške 0,01 %, lebo do uverejnenia nálezú ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 38/03 bolo možné priznať iba takýto poplatok z omeškania. Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno s právnym posúdením odvolacím súdom súhlasiť. Vzhľadom na citovaný nález ústavného súdu a na ustanovenie § 41 a ods. 3 zákona o ústavnom súde bude treba vychádzať z právneho stavu, ktorý vznikol dôsledkom nálezú ústavného súdu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa čl. 125 ods. 3 ak ústavný súd svojím rozhodnutím vysloví, že medzi právnymi predpismi uvedenými v odseku 1 je nesúlada, strácajú príslušné predpisy, ich časti, prípadne niektoré ich ustanovenia účinnosť. Orgány, ktoré tieto právne predpisy vydali, sú povinné

do šiestich mesiacov od vyhlásenia rozhodnutia ústavného súdu uviesť ich do súladu s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. b) a c), aj s inými zákonmi, a ak ide o predpisy uvedené v odseku 1 písm. d), aj s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Ak tak neurobia, také predpisy, ich časti alebo ustanovenia strácajú platnosť po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia.

Podľa čl. 125 ods. 6 rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh súd.

Podľa § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie ak návrh podá (...) súd, v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou...

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Podľa § 41 ods. 2 zákona o ústavnom súde nález, ktorým sa zistil nesúlad právnych predpisov s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo s medzinárodnou zmluvou, vyhlási sa spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Nález je všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov.

Podľa § 41a ods. 1 zákona o ústavnom súde právny predpis, jeho časti alebo niektoré jeho ustanovenia strácajú účinnosť dňom vyhlásenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov.

Podľa § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde stratou účinnosti, prípadne platnosti právnych predpisov na základe nálezov ústavného súdu sa neobnovuje platnosť právnych predpisov nimi zrušených; ak však išlo len o ich zmenu alebo o doplnenie, platí skorší právny predpis v znení platnom pred touto zmenou alebo doplnením.

Podľa § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde ostatné právoplatné rozhodnutia vydané v občianskoprávnom alebo správnom konaní na základe právneho predpisu, ktorý celkom, sčasti alebo v niektorom ustanovení stratil účinnosť, zostávajú nedotknuté; povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 60/06).

Za výnimku zo zásady, podľa ktorej výklad zákonov prislúcha predovšetkým všeobecným súdom, treba považovať výklad ustanovení zákona o ústavnom súde. V danom prípade ide najmä o výklad tých ustanovení zákona o ústavnom súde, z ktorých možno vyvodiť právne účinky nálezov ústavného súdu vydaných v konaní o súlade právnych predpisov na konania pred súdmi a inými orgánmi verejnej moci v individuálnych veciach.

Konkrétne ide najmä o ustanovenia § 41a a § 41b v spojení s § 41 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa právneho názoru sťažovateľa je povinnosťou všeobecného súdu aplikovať právny stav vzniknutý nálezom ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov, a to nielen v procesnoprávnom zmysle, ale aj z hľadiska hmotnoprávneho. To znamená, že hmotnoprávne účinky nesúladného ustanovenia sa uverejnením nálezu ústavného súdu anulujú ex tunc. V týchto prípadoch sa teda vychádza z toho, že hmotnoprávne účinky nesúladného ustanovenia sú nálezom ústavného súdu anulované od začiatku.

Oproti tomu podľa právneho názoru krajského súdu treba hmotnoprávne účinky nálezu ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov vykladať tak, že platia ex nunc, teda od momentu uverejnenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov. Preto nároky vzniknuté do momentu uverejnenia nálezu o nesúlade právnych predpisov sa riadia právnym stavom existujúcim dovtedy. Nový právny stav založený nálezom ústavného súdu sa vzťahuje iba na nároky vzniknuté od jeho uverejnenia.

Z pohľadu ústavného súdu treba v úvode konštatovať, že v danej veci ide o kolíziu medzi princípom zachovávania ústavnosti na jednej strane a princípom právnej istoty na strane druhej. Oba princípy sú súčasťou právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. Princíp zachovávania ústavnosti sa realizuje v tomto prípade rozhodovaním ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Princíp právnej istoty sa prejavuje v dvoch smeroch. Jednak je založený na prezumpcii ústavnosti právnych predpisov (až do opačného rozhodnutia ústavného súdu) a jednak na právoplatných rozhodnutiach orgánov verejnej moci vychádzajúcich z prezumpcie ústavnosti. Podľa názoru ústavného súdu prednosť treba dať jednoznačne princípu ústavnosti, a to za súčasného spolupôsobenia určitých bŕzd daných princípom právnej istoty.

Ústava a zákon o ústavnom súde rozdeľujú problematiku hmotnoprávnych účinkov nálezu ústavného súdu o súlade právnych predpisov na dve skupiny. Ide predovšetkým o prípady, ktoré boli do momentu uverejnenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov

už právoplatne ukončené (judikované). Ďalej sú to prípady, ktoré vo chvíli uverejnenia nálezu ústavného súdu v Zbierke zákonov právoplatne ukončené ešte neboli.

1. Z ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde možno jednoznačne vyvodit', že v trestných veciach právoplatne skončených pred uverejnením nálezu o nesúlade právnych predpisov, po uverejnení nálezu môže odsúdený požiadať o obnovu konania, ak bol nesúladný právny predpis podkladom právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Tým sa dosiahne, že jeho právoplatné odsúdenie za spáchanie trestného činu môže byť v rámci obnovy konania (ako následku nálezu o nesúlade) zrušené a môže dôjsť k priaznivejšiemu posúdeniu jeho konania, prípadne aj k jeho úplnému oslobodeniu spod obžaloby. Rovnakú možnosť však zákon nedáva poškodenému v trestnom konaní, napríklad v situácii, keď došlo k právoplatnému oslobodeniu trestne stíhanej osoby v dôsledku aplikácie právneho predpisu, ktorý bol neskôr vyhlásený za nesúladný.

Možno konštatovať, že v trestnom konaní vo vzťahu voči právoplatne odsúdenej osobe hmotnoprávne následky nálezu o nesúlade uverejneného po právoplatnom odsúdení nastávajú jednoznačne *ex tunc*, nie teda iba od momentu uverejnenia nálezu. Vinu trestne stíhanej osoby možno po uverejnení nálezu znova posudzovať, a to už vo svetle nálezu o nesúlade.

Z ustanovenia § 41b ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že právoplatné rozhodnutia vydané v občianskoprávnom a správnom konaní pred uverejnením nálezu ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov po uverejnení nálezu zostávajú síce nedotknuté, avšak povinnosti uložené takýmito rozhodnutiami nemožno nútene vymáhať. Uvedené ustanovenie však neposkytuje žiadnu ochranu tomu účastníkovi občianskoprávneho alebo správneho konania, ktorý bol v konaní neúspešný, teda uplatnený nárok mu vzhľadom na aplikáciu nesúladného právneho predpisu nebol priznaný, resp. nebol priznaný v celom rozsahu.

Aj tu možno konštatovať, že hmotnoprávne účinky nálezu o nesúlade pôsobia *ex tunc*. Aj keď nedochádza k obnove právoplatne skončeného konania, pokiaľ povinný

subjekt do uverejnenia nálezu uloženú povinnosť nesplnil, stáva sa táto nevymáhateľnou proti vôli povinného subjektu.

2. Hoci ústava a zákon o ústavnom súde nemajú výslovné ustanovenia o hmotnoprávných účinkoch nálezu o nesúlade vydaného pred právoplatným skončením konania, treba dôjsť k jednoznačnému záveru, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov konania ex tunc. Ak sa totiž tieto účinky prejavujú ex tunc vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezu, potom a fortiori musí to tak byť vo veciach neskončených právoplatne v momente uverejnenia nálezu o nesúlade. Opačný výklad je priamym popretím princípu zachovávanía ústavnosti a zároveň neprípustným absolutizovaním princípu právnej istoty.

Ústavný súd považuje za potrebné v tejto súvislosti spomenúť, že podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy a § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde môže podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov aj všeobecný súd, a to v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Ak totiž všeobecný súd dospeje k záveru, že právny predpis, ktorý by mal v konkrétnej prerokúvanej veci aplikovať, nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily, má možnosť vylúčiť aplikáciu takéhoto nesúladného právneho predpisu cestou ústavného súdu, ktorý môže nesúlad právneho predpisu vysloviť. Následkom nálezu ústavného súdu by teda logicky vzaté malo byť, že všeobecný súd daný právny predpis nebude pri rozhodovaní veci aplikovať. Pri právnom názore, aký zastáva krajský súd, by oprávnenie všeobecného súdu podať návrh na vyslovenie nesúladu nemalo žiaden konkrétny praktický význam. Hoci by ústavný súd nesúlad predpisu vyslovil, nič by sa tým nezmenilo na hmotnoprávnom posúdení konkrétnej veci, lebo posudzované nároky vznikli ešte v čase, keď bol tento predpis platný a účinný a vzťahovala sa naň prezumpcia ústavnosti.

Možno urobiť záver, že interpretácia hmotnoprávných účinkov nálezu ústavného súdu o nesúlade právnych predpisov, ktorú zastáva krajský súd, je arbitrárna. Je totiž v zrejmom rozpore s ústavnou a zákonnou úpravou.

Takýto záver korešponduje aj so stanoviskom pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/06 z 11. októbra 2006, ktorým ústavný súd prijal zjednocujúce stanovisko k odchylným právnym názorom senátov ústavného súdu vyslovených pri svojej rozhodovacej činnosti na aplikáciu nálezu ústavného súdu č. k. PL. ÚS 38/03-39 zo 17. mája 2004 v konaní pred všeobecným súdom, ktorého predmetom je určenie poplatku z omeškania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné vysloviť, že rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob 63/2006-60 zo 7. júna 2006 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

Keďže ústavný súd vyslovil porušenie označeného článku ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Cob 63/2006-60 zo 7. júna 2006, podľa § 56 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

Z dôvodu náhrady trov právneho zastúpenia úspešného sťažovateľa priznal tomuto náhradu v celkovej výške 9 103,50 Sk. Za prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie sťažnosti a spísanie repliky k stanovisku krajského súdu v roku 2006 by za každý úkon patrila odmena vo výške 2 730 Sk, ako aj režijný paušál po 164 Sk. Išlo by o sumu odmeny a paušálnych výdavkov vo výške 8 682 Sk. Po zvýšení tejto sumy o 19 % dane z pridanej hodnoty (1 649, 58 Sk) by v konečnom dôsledku náhrada trov právneho zastupovania predstavovala sumu 10 331,58 Sk. Keďže sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uplatnil právo na náhradu trov konania iba vo výške 9 103,50 Sk, priznal ústavný súd iba sumu uplatnenú sťažovateľom (bod 3 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2006